

Kom binnen! kijk rond in de Sint Bonifatiuskerk

In het esdorp Vries, gelegen in het noorden van de provincie Drenthe, nodigt een welkomstbord je uit de Sint Bonifatiuskerk binnen te stappen. De deur staat uitnodigend op een kier. Voor ieder die even op adem wil komen, wil genieten van de stilte of voor ieder die gewoon nieuwsgierig is. Het kerkgebouw uit de twaalfde eeuw is verreweg het oudste bouwsel in het dorp en met zijn rijk versierde toren een echte blikvanger.

TEKST & BEELD WILNANDA HUKOM

Meer weten over hoe de
Protestantse Gemeente
Vries invulling geeft aan
het zijn van een groene kerk? Lees
dan het portret van deze gemeente
op www.groenekerken.nl/pkn-vries/.

Het college besloot tot de aanschaf van twee lucht-warmtepompen, die naast het ontmoetingshuis geplaatst werden, in combinatie met 54 zonnepanelen op het dak van datzelfde gebouw. Dat betekende dat er wel goed nagedacht moest worden over de manier van verwarmen. De minimale temperatuur van de kerk werd verlaagd van 12 naar 8 graden en men ging op een andere manier gebruik maken van de radiatoren in de kerk. Voorheen werd de kerk vanaf zaterdagavond langzaam opgewarmd, zodat het zondagochtend enigszins behaaglijk was tijdens de dienst. Nu worden de radiatoren twee uur voor de dienst veel warmer gestookt, zodat er gebruik gemaakt wordt van stralingswarmte. Barend: "Verreweg het grootste gedeelte van de tijd kan met de warmtepompen de kerk op 8 graden worden gehouden. Alleen voor zondagmorgen is nog steeds de gaskachel nodig, omdat je met de warmtepompen die hoge temperatuur niet kunt bereiken. De warmtepompen konden vanwege de monumentale status natuurlijk niet naast de kerk geplaatst worden. Daarom hebben we vanaf de installatie in het ontmoetingshuis een ondergrondse leiding aangelegd, die onder de consistorie, bij het klokkengietersmuseum, de kerk binnenkomt. Er kan dus gekozen worden op welke manier er verwarmd wordt: met de warmtepompen of met de gaskachel. Door deze manier van verwarmen wordt aanzienlijk minder gas verbruikt dan voorheen." Het ontmoetingshuis wordt geheel met de warmtepompen verwarmd. Voor iedere ruimte kan apart de temperatuur ingesteld worden, zodat geen onnodige ruimte verwarmd wordt.

Al voor het jaar 800 stond in het dorp Vries een kerk, toen nog gemaakt van hout. Halverwege de 12e eeuw werd de huidige kerk in de romaanse stijl gebouwd, eerst de toren en in de jaren daarna het schip van de kerk. Het gotische koor stamt uit het begin van de 15e eeuw. In de jaren 1946 tot 1949 vond een ingrijpende restauratie plaats, waarbij het romaanse karakter van de kerk – dat door een eerdere verbouwing grotendeels verloren was gegaan – zoveel mogelijk weer in ere werd hersteld. Zo werd het schip van de kerk weer voorzien van kleine, romaanse vensters. Tijdens die restauratie vond men in de grond naast de kerk de mal die begin 16e eeuw gebruikt is bij het gieten van de Maria-luidklok, die nog altijd in de toren van de kerk hangt. De mal is te bezichtigen in het piepkleine museum – het kleinste van Nederland – onder de consistorie naast de kerk. Andere blikvangers in het gebouw zijn het 13e-eeuwse doopvont van Bentheimer zandsteen en het monumentale Van Oeckelen-orgel uit 1888.

Ontmoetingshuis

Naast de kerk staat een ontmoetingshuis, dat plaats biedt voor bijvoorbeeld koffiedrinken en vergaderen en waar ruimte is voor de verschillende clubs in de gemeente. Voor dit ontmoetingshuis is de voormalige kosterswoning verbouwd en later is er nog een gedeelte aangebouwd.

Energietransitie

Al een aantal jaren werd er in het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Vries nagedacht over verduurzaming. Aan de ene kant door de stijging van de energieprijzen, maar ook gedreven door het besef dat we als kerk een zorg hebben voor de aarde. Kerkrentmeester Betsy Weemstra: "Wij zijn een groene kerk en dat is een bewuste keuze, ook met het oog op de toekomst. Het liefst wilden we daarom helemaal van het gas af." De protestantse gemeente nam een externe duurzaamheidsadviseur in de arm, Barend Lukkien, die al meer organisaties in Vries geholpen heeft met het duurzaamheidsvraagstuk. Samen met hem werd er een plan gemaakt. Barend: "Verduurzaming van een eeuwenoude monumentale kerk is natuurlijk heel lastig, maar het ontmoetingshuis kun je wél verduurzamen. Dat was hier een groot voordeel. Daarnaast bezit de kerk een geweldige capaciteit aan radiatoren, wat mogelijkheden bood."

"Ik vind echt dat je als kerkelijke gemeente verplicht bent zoveel mogelijk te verduurzamen."

Betsy Weemstra

Kosten

Het project heeft in totaal rond de €120.000,- gekost. Betsy: "Ongeveer tweederde van dat bedrag is betaald uit subsidies en fondsen. Dat hebben we als college zelf geregeld. Door de verkoop van pastorieën en de gereformeerde kerk in het verleden, konden we het resterende bedrag uit de reserves betalen en hoefden er geen extra geldwervingsacties onder de gemeenteleden georganiseerd te worden. Op die manier maken we ons vermogen werkzaam. Je moet ook niet te bang zijn om iets te doen. Als je niets doet, krijg je ook niets. Ik vind echt dat je als kerkelijke gemeente verplicht bent om zoveel mogelijk te verduurzamen. We hebben deze aarde gekregen om er zo goed mogelijk voor te zorgen. De besparing op energiekosten is dan mooi meegenomen. Dat zorgt ervoor dat de investering zichzelf ook weer terugverdient."

"De HEERE God nam de mens, en zette hem in de hof van Eden om die te bewerken en te onderhouden."

Genesis 2:15

